

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Vizualioji komunikacija	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Martynas Petrikas Kitas / a (-i):	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Verslo informacijos vadybos bakalauro studijų programos komitetas, Saulėtekio al. 9, 602 kab., I rūmai, LT-10222 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Individualiųjų studijų

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Mišri, auditorinė arba nuotolinė	Rudens (VII) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Skaityti anglų kalba	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): -

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	50	80

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Dalyko tikslas – suteikti būsimiems informacijos vadybininkams teorinių žinių ir praktinių įgūdžių rinkinį apie šiuolaikinę vizualinę komunikaciją. Dirbtinio intelekto technologija pagrįsti įrankiai iš esmės keičia tai, kaip organizacijos kuria ir platina, o vartotojai interpretuoja vaizdinį turinį. Studentai analizuos vaizdinę retoriką ir jos pokyčius generatyvinių sistemų kontekste, nagrinės etines ir teises problemas bei įgis praktinių įgūdžių dirbti su natūralaus ir dirbtinio intelekto pagalba valdomais dizaino procesais: vaizdų generavimą, duomenų vizualizaciją ir pan. Kurso pagrindas – komunikacijos teorija, dizaino praktika ir informacijos strategijos. Baigę dalyką studentai bus pasirengę kurti, vertinti ir valdyti vizualinį turinį profesinėje aplinkoje.</p> <p>Dalyko metu ugdomos šios bendrosios kompetencijos:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gebės vertinti savo profesines žinias bei gebėjimus, taikyti įgytas teorines ir praktines žinias bei gebėjimus profesinėje veikloje ir planuoti savo asmeninį tobulėjimą bei profesinę karjerą. Gebės aktyviai ieškoti ir analizuoti iš įvairių šaltinių gaunamą informaciją, kritiškai vertinti visuomenėje vykstančius procesus, informacijos ir komunikacijos vaidmenį juose, žinos komunikacijos ir informacijos priemonių raidos specifiką bei jų pritaikomumo galimybes. <p>Dalyko metu ugdomos šios dalykinės kompetencijos:</p> <ol style="list-style-type: none"> Išmanys ir supras informacijos ir žinių, kaip esminių išteklių, prigimtį, reikšmę visuomenei, organizacijoms, grupėms ir individams. Žinos informacijos ir žinių valdymo teorinės minties genezę, informacijos ir žinių valdymo modelius, procesus ir jų taikymo galimybes, išmanys šiuolaikines informacines technologijas ir jų svarbą bei taikymą informacijos ir žinių valdymo veikloje. Gebės taikyti informacinės veiklos sąvokas ir teorinius modelius, kokybinius ir kiekybinius tyrimo metodus konkrečių informacinių reiškinų, informacinių paslaugų teikimo ir informacinių procesų organizacijose analizei. 		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Taikyti klasikinę vizualinės komunikacijos teoriją (semiotiką, <i>Gestaltą</i> , vaizdo retoriką) vaizdinio turinio kūrimui ir analizei.	Probleminis dėstymas, teorijos studijos, individualios praktinės užduotys, pristatymai.	Individualios užduoties atlikimo vertinimas.

Kurti duomenų vizualizavimo procesus, kuriuose dirbtinis intelektas derinamas su žmogiškuoju kūrybingumu ir kritiškumu.	Probleminis dėstymas, teorijos studijos, grupinės praktinės užduotys, pristatymai.	Grupinės užduoties atlikimo vertinimas.
Įvertinti autorių teisių, šališkumo, dezinformacijos ir autentiškumo riziką dirbtinio intelekto vaizdo apdorojimo procesuose.	Probleminis dėstymas, teorijos studijos, individualios praktinės užduotys, pristatymai.	Individualios ir grupinės užduoties atlikimo vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Vizualusis posūkis: nuo spaudos, iki DI. Vizualumo raida ir lūžio taškai.	2		4				6	2	Perskaityti: Kress, G. R., & Van Leeuwen, T. (2021): Introduction.
2. Semiotika, <i>Gestalt</i> ir vaizdų gramatika.	2		4				6	2	Perskaityti: Aiello, G., & Parry, K. (2019): p.17-35.
3. Kaip generatyviniai modeliai „mato“ ir „įsivaizduoja“.	2		4				6	20	Perskaityti: Crawford, K. (2021): p. 123-151. Atlikti individualią užduotį.
4. Komandų (<i>prompts</i>) vizualiniam turiniui generuoti kūrimas.	2		4				6	2	Perskaityti: Serpil, K. (2020): p. 37-59.
5. DI dizaino procese: nuo idėjos iki publikacijos. Žmogaus ir DI bendradarbiavimo procesai.	2		4				6	25	Perskaityti: Haase, J., & Pokutta, S. (2024). Atlikti grupinę užduotį.
6. Duomenų vizualizacija ir DI.	2	2	4				8	25	Perskaityti: Knaflic, C. N. (2025): p. 165-185. Atlikti individualią užduotį.
7. Autentiškumas, <i>deepfake</i> ir vizualinė dezinformacija.	2		4				6	2	Perskaityti: Mahara, A., & Rishe, N. (2026): p. 100908.
8. Autorių teisės, intelektinė nuosavybė ir kūrybinė ekonomika.	2		4				6	2	Perskaityti: Chang, M., et al. (2023).
Iš viso	16	2	32				50	80	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Individuali užduotis	30 proc.	Semestro metu	Studentas atlieka sistemingą vieno generatyvinio DI modelio sukurtų vaizdų šališkumo tyrimą pagal savarankiškai sukurtą protokolą (pvz., ne mažiau kaip 60 užklausų iš 3 kategorijų: profesijos, geografija, amžius/lytis). Rezultatai pateikiami kaip duomenimis pagrįstas vaizdinis pristatymas, sukurtas naudojant DI įrankius. Pristatoma seminare parengus 10 min. trukmės pristatymą.
Grupinė užduotis	30 proc.	Semestro metu	3-4 studentai savarankiškai kuria šešis publikavimui tinkamus elementus socialiniams tinklams – prekės ženklą, istoriją, trijų vaizdų „karuselę“, „LinkedIn“ įrašą ir antraščių rinkinį – naudodami DI įrankius. Užduoties rezultatai pristatomi seminario metu parengus 10 min. pristatymą.
Individuali užduotis	40 proc.	Semestro metu	Studentas kuria naratyvinį duomenų vizualizavimą pasakojimą skaičiais. Pasirenkamas realus, viešai prieinamas duomenų rinkinys, susijęs su verslu ar visuomene – pavyzdžiui, darbo rinkos pokyčiai, vartotojų elgsenos tendencijos ar pan. Duomenys vizualizuojami atskleidžiant nuoseklią, argumentuotą istoriją, o ne tik pateikiant informaciją. Naudotinos DI priemonės „Datawrapper“, „Julius“, „Observable“ ar pan.). Vizualizacijoje turėtų būti bent du diagramų

			tipai, antraštė, kuri atskleistų pranešimą (o ne tik temą), naudojami paaiškinimai auditorijai, kuri nėra susipažinusi su pagrindiniu duomenų rinkiniu. Kartu su vizualizacija parengiamas 10 min. trukmės pristatymas seminare, kuriame aptariami ir redakciniai sprendimai – kodėl pasirinkta konkreti diagramos rūšis, kokie DI įrankio pasiūlymai buvo atmesti ir kodėl, ir kaip buvo sukurta vizualinė hierarchija ir t. t. <i>Pastaba: praleidus 1/3 seminarų egzamino laikyti neleidžiama.</i>
--	--	--	--

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Kress, G. R., & Van Leeuwen, T.	2021	Reading images : the grammar of visual design (Third edition)		Routledge. Taylor & Francis Group
Aiello, G., & Parry, K.	2019	Visual communication: Understanding images in media culture		Sage
Crawford, K.	2021	The Atlas of AI : Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence		Yale University Press
Haase, J., & Pokutta, S.	2024	Human-AI co-creativity: Exploring synergies across levels of creative collaboration		arXiv preprint arXiv:2411.12527
Knaflic, C. N.	2025	Storytelling with data: A data visualization guide for business professionals		John Wiley & Sons
Mahara, A., & Rishe, N.	2026	Methods and trends in detecting AI-generated images: A comprehensive review	Computer Science Review, 60	
Chang, M., et al.	2023	The prompt artists	Proceedings of the 15th Conference on Creativity and Cognition	
Serpil K.	2020	New Media and Visual Communication in Social Networks	Information Science Reference	
Papildoma literatūra				
Berger, J.	2008	Ways of seeing		Penguin
Barthes, R.	1985	Rhetoric of the Image. Semiotics: An introductory anthology		Indiana University Press

PASTABA: privalomos literatūros šaltiniai pateikiami VMA.